

KickstartNL

Kickstart

De COVID-19-crisis zorgt voor een ongekende onzekerheid over de toekomst. In tijden van crisis heeft iedere sector een rol. Iedere sector kan op een eigen unieke manier bijdragen aan het sterker uit de crisis laten komen van ons land.

Voor Nederlandse techbedrijven, voor alle startups en scale-ups die ons land rijk is, is die rol duidelijk. Zij hebben de **ideeën en de energie** die we juist nú nodig hebben. Zij kunnen in deze moeilijke tijd zorgen voor de **kickstart** die ons land weer in beweging brengt.

Het is belangrijk te beseffen dat technologie op zich niets oplost. **Ondernemers** maken het verschil. Zij bedenken innovatieve oplossingen en brengen ze op de markt. Zij creëren met hun startups en scale-ups de nieuwe banen. Zij bouwen de ASMLs, TomToms, Philipsen en Fokkers van de toekomst. Daarnaast stellen producten van startups en scale-ups **andere bedrijven in staat productiever te worden**. De afzetmarkt te vergroten door onder andere online (web)betalingen en wereldwijde vindbaarheid. We mogen trots zijn op deze nieuwe generatie Nederlandse bedrijven die met behulp van technologie de wereld veranderen.

De COVID-19-crisis maakt nog eens heel duidelijk hoe zeer we die **innovaties nodig** hebben en hoe **belangrijk de techsector** is om te blijven werken, onderwijs en zorg te ontvangen, voedsel geleverd te krijgen en met elkaar verbonden te blijven.

Kijk naar Merel, wiens bedrijf Nico.lab machine learning gebruikt om CT-scans van hersenen te analyseren en snel een eventuele beroerte vast te stellen. Of naar Janneke die met Aura Aware binnen drie weken een slimme afstandsmeter ontwikkelde om anderhalve meter afstand te houden. Kijk naar Serge, wiens bedrijf Squla ervoor zorgde dat kinderen online kunnen doorleren tijdens de COVID-19-crisis. Kijk naar Taco en Ties, die hun bedrijf VanMoof in 2009 begonnen en sinds de corona-uitbraak 48 procent meer high tech feature e-bikes wisten te verkopen.

Hun **ambitie, energie en ideeën** en die van andere startups en scale-ups in ons land hebben een sector neergezet die 3x **productiever** is, die 4x **harder groeit** en waarbij de **banengroei 3x zo groot is** als alle andere sectoren gemiddeld. Alle investeringen die de Nederlandse overheid in hen doet, betalen zich zo dubbel en dwars terug en maken ons **onafhankelijk** van andere landen. Ook dat toont de COVID-19-crisis aan. Beter zelf een goede techsector hebben, dan afhankelijk zijn van anderen. De VS en China domineren nu deze sector. Daar worden de banen en de maatschappij van de toekomst gemaakt, terwijl we hier de potentie hebben om dat minstens zo effectief te doen.

Een sterke startup sector is namelijk geen luxe of leuk voor later. Het houdt ons overeind wanneer de nood het hoogst is. Dat is de volwassen blik op tech die de COVID-19-crisis ons heeft gegeven. En zeker, de afgelopen jaren worden startups steeds vaker genoemd in debatten en is het startupbeleid van start gegaan. Tegelijk laat de huidige crisis zien dat dit nog geen onbetwist onderdeel uitmaakt van het economische beleid. Een passende crisismaatregel voor deze bedrijven is nog steeds geen vanzelfsprekendheid. Zolang we deze volwassen blik niet omzetten in daden en de bedrijven die de motor zijn van de nieuwe economie niet voorop zetten, is de harde realiteit dat andere landen ons inhalen en op ons uitlopen.

En hoewel onze ruim 7000 startups en scale-ups altijd in de eerste plaats uitgaan van hun eigen kracht en niet vaak zullen vragen om hulp, kunnen ze wel degelijk een zetje gebruiken. **De overheid kan hen dat zetje geven.** Dat hoeft niet altijd een financieel zetje te zijn, maar kan ook met maatregelen die innovatief ondernemerschap in Nederland bevorderen. Dát is ook nodig voor het herstel van Nederland.

Met dit manifest roepen wij, de Nederlandse startups en scale-ups, investeerders en het Nederlandse onderwijs, het volgende kabinet op te investeren in de techsector door deze 10+1 punten te realiseren:

1. Laat nieuwe digitale opleiders in aanmerking komen voor overheidsbudgetten en hun studenten voor studiefinanciering.
2. Stuur op uitmuntende technologie studies (alpha, beta en gamma) en een ruime uitstroom van studenten van deze studies naar techbanen.
3. Intensiveer de strategische werving van tech talent in landen met ruime talentpools en specifiek de Verenigde Staten.
4. Maximaliseer de impact van intellectueel eigendom van universiteiten door het snel, laagdrempelig en uniform beschikbaar te stellen voor startende techbedrijven en maak van data een bron van innovatie.
5. Implementeer een internationaal concurrerende maatregel voor aandelenopties zodat medewerkersparticipatie wordt aangemoedigd.
6. Maak het fiscaal aantrekkelijk voor particulieren en investeerders om te investeren in startups.
7. Versterk de investeringsmarkt door te zorgen voor structurele investeringen via bijvoorbeeld het Scaleup Growth Fund en het mogelijk te maken dat institutionele partners kunnen en mogen investeren in startups en scale-ups.
8. Stimuleer diversiteit binnen de tech sector.
9. Stel een strategische Chief Technology Officer (CTO) aan binnen ieder ministerie die functioneert als leider van de digitale transformatie.
10. Organiseer structurele kennisontwikkeling van politici en ambtenaren over technologische ontwikkelingen en het laten groeien van een bedrijf tot een wereldspeler.

+1. Een sterke techsector bouwen we samen met jou. Welke extra maatregel ontbreekt nog om tech te versnellen? Stuur een mail naar Myrthe Hooijman, Director Policy and Governmental Affairs.

Vernieuw de arbeidsmarkt en het onderwijs en versterk groeimogelijkheden

De afgelopen jaren groeide de werkgelegenheid bij startups en scale-ups met 8%, meer dan in welke andere afzonderlijke sector.¹ Startups blijven de belangrijkste motor voor banengroei en bleken veerkrachtig tijdens de crisis. Hun meerwaarde voor de economie kan verder worden vergroot als zij de beschikking zouden hebben over de talenten die de ruim 60.000 vacatures in de ICT-sector kunnen invullen.² De COVID-19-crisis versnelt de digitalisering van de offline economie, waardoor de vraag naar digitaal talent alleen maar verder groeit.

Als het gaat om digitaal talent is het niet voldoende om enkel te focussen op talent binnen Nederland. Het afnemende percentage jongeren op de totale bevolking in Nederland (en in Europa) zal dit tekort nog meer doen toenemen. In opkomende economieën daarentegen is er veel meer talent beschikbaar. De overheid kan Nederlandse bedrijven helpen door de aanwas en beschikbaarheid van zowel **nationaal** als **internationaal** talent te vergroten.

Nationaal talent

1. Benut de capaciteit van digitale opleidingen door **digitale opleiders/codeerscholen in aanmerking te laten komen voor overheidsbudgetten** voor omscholingsregeling en hun studenten voor studiefinanciering door toekenning van een status aparte.

Digitale opleiders leiden mensen binnen enkele maanden op voor de banen waar nu en de komende jaren behoefte aan is zoals softwareontwikkelaars, data analisten en digital marketeers. 90% van de studenten vindt binnen drie maanden na de opleiding een baan. Deze opleiders stellen meer mensen in staat een startup-baan te vinden door het betrekken van ondervertegenwoordigde groepen en hanteren van eigentijdse toelatingscriteria. Bestaande accreditatiecriteria sluiten niet aan bij de werkwijze van de nieuwe opleiders, daarom moeten **passende criteria** worden opgesteld samen met deze opleiders. Vooruitlopend daarop kan door het toekennen van een status aparte op korte termijn de capaciteit van deze opleiders bijdragen aan de arbeidsmobiliteit die nodig is voor het herstel van Nederland.

2. Stuur op **uitmuntende technologie studies** (Alpha, beta en gamma) op Nederlandse universiteiten en een **ruime uitstroom van nationaal en internationaal talent naar tech bedrijven**.

Een uitmuntende opleiding en het voorkomen van een numerus fixus op STEM-studies vereist een **extra investering in deze opleidingen en een actieve wervingsstrategie naar excellente professoren en hoogleraren** inclusief de ruimte om hen te betalen naar waarde.

¹ Startup employment report 2020

² Uit eerder onderzoek (Atomico – State of European Tech 2018) is gebleken dat in Nederland 48% van de vacatures voor een softwareontwikkelaar langer dan 60 dagen open staat.

Om internationale tech studenten te behouden voor Nederland moeten zij kunnen kennismaken met het innovatief bedrijfsleven in Nederland tijdens de studie. Hiervoor moet een **stage** voor hen niet langer onmogelijk gemaakt worden door het aan te merken als werk maar als onderdeel van de opleiding. Tevens moeten bijvoorbeeld expatcenters de taak krijgen **tech studenten voor het einde van de studie op weg te helpen met het vinden** van een baan in Nederland, voordat de student naar het thuisland is vertrokken.

Internationaal talent

3. Intensiveer de **strategische aanpak voor het aantrekken en behoud van tech talent uit het buitenland**, voor de korte en langere termijn.

Breid de strategische tech talent werving van o.a. RVO.nl in opkomende economieën (die gekenmerkt worden door een jonge bevolking en toenemende opleidingsgraden) uit en maak dit integraal onderdeel van economische diplomatie. Dit kan Nederlandse bedrijven toegang bieden tot nieuwe talent bronnen.

Intensiveer pro-actieve tech talent werving in de Verenigde Staten waar aanwezig internationaal talent zich minder welkom voelt, naar voorbeeld van Canada. De Nederlandse ambassades en consulaten kunnen hierin samen met RVO.nl een belangrijke rol spelen. Bouw de samenwerking tussen de Nederlandse overheid en vooraanstaande universiteiten verder uit. Stel daarnaast een **verblijfsvergunning voor een zoekjaar voor medewerkers met specifieke tech- en/of ondernemerschapservaring**, vergelijkbaar met het zoekjaar voor hoogopgeleiden, beschikbaar om Nederland zich positief te laten onderscheiden in deze battle for brains.

Ontketen de wetenschap en databronnen

Wetenschappelijke kennis, data en technologie zijn dan misschien de sleutel naar de toekomst, er is **ondernemerschap** nodig om maatschappelijke en economische **impact** te hebben. Daarnaast draagt de omzetting van kennis, data en technologie in Nederlandse bedrijven direct bij aan **technologische autonomie en de flexibiliteit** die nodig is in onvoorziene omstandigheden. Slechts een klein deel van het intellectueel eigendom van universiteiten wordt omgezet in producten en diensten. Een groot potentieel blijft onbenut.

Daarom is het essentieel dat de overheid de wetenschap open gooit door:

4. De impact van intellectueel eigendom van universiteiten te maximaliseren door het snel, laagdrempelig en uniform beschikbaar te stellen voor startende techbedrijven. Maak de benodigde randvoorwaarden voor het starten en laten groeien van startups die hieruit ontstaan, onderdeel van de Kennis en -innovatieagenda's van de overheid.

Een laagdrempelige **infrastructuur te creëren voor het snel en AVG-compliant data delen** tussen organisaties die gevoelige, maar zeer waardevolle data hebben (zoals ziekenhuizen) en startups en scale-ups die met deze informatie de oplossingen van morgen willen bouwen. Denk aan een afsprakenstelsel voor datadeling inclusief een trusted third party.

Het nieuwe ondernemen is samen

Ondernemers (groot en klein), medewerkers en investeerders bouwen samen aan de toekomst van hun bedrijven en Nederland. Met een startup of scale-up bij willen dragen aan een maatschappelijk vraagstuk is geen uitzondering meer. En steeds vaker met succes.

Een succesvol ecosysteem kenmerkt zich door intensieve samenwerking tussen ondernemers, oud-ondernemers, investeerders en talent en behoud van kennis en kapitaal in het ecosysteem.

De overheid kan dit versterken door de volgende maatregelen:

5. Het aantrekkelijk maken voor medewerkers om te participeren in een bedrijf door het bieden van een **internationaal concurrerende maatregel voor aandelenopties**. Hiervoor is een vriendelijk belastingtarief nodig en het laten plaatsvinden van de heffing als de aandelen worden verzilverd.

Mede-participeren van medewerkers is het bewezen beste instrument om talent te binden en vaak het enige instrument voor startups met weinig cash om aantrekkelijke beloningen te kunnen bieden die concurreren met grote kapitaalkrachtige (tech)bedrijven. Daar komt bij dat bij dat indien een bedrijf succesvol is, het geld niet naar enkele, veelal buitenlandse, investeerders gaat, maar terecht komt bij een grotere groep mensen.

6. Het aantrekkelijker te maken voor **particulieren en investeerders om te investeren in startups en scale-ups**. Gezien de huidige druk op de Rijksbegroting is een fiscale stimulans momenteel hiervoor het meest geëigend. Het wiel hoeft hiervoor niet opnieuw uitgevonden te worden. De EIS/SEIS-regeling in het Verenigd Koninkrijk is al jaren een effectief instrument gebleken. Haal hier ervaringen op als overheid.

De combinatie van een aantrekkelijke regeling voor medewerkers participaties en durfkapitaal geeft een ongekende impuls aan (het behoud van) de kwaliteit in het ecosysteem en de beschikbaarheid van financiële middelen. Dit denken staat in de VS al 30 jaar centraal en heeft geleid tot het meest succesvolle ondernemersklimaat ter wereld. Ook het Verenigd Koninkrijk heeft een vergelijkbare aanpak hierop. Laten we hier als Nederland een voorbeeld aan nemen! Daarnaast is nodig:

7. Te organiseren dat **institutionele partners kunnen en mogen investeren via venture capital in startups en scale-ups**. Hiervoor kan verkend worden hoe effectief gebruik gemaakt kan worden van garantie-instrumenten of een co-investeringsinstrument om het risico af te dekken van institutionele beleggers.

Investerings in (high) tech bedrijven met een grotere kapitaalbehoefte aanjagen door het structureel aanvullen van het Scaleup Growth Fund om de venture capital markt te versterken. Dit stelt onze Nederlandse startups en scale-ups in staat marktleider te worden. In omringende landen worden hiervoor meerdere miljarden vrijgemaakt

8. **Stimuleer diversiteit in het ecosysteem** om als Nederland ons economisch potentieel meer te benutten. Diversiteit in teams heeft een positieve invloed op de prestatie. De overheid kan dit stimuleren door gerichte programma's en financieringsregelingen.

Toekomst als uitgangspunt van beleid

De alomtegenwoordige aanwezigheid van technologie en digitalisering in ons dagelijks leven en in businessmodellen van vele bedrijven vereist van de overheid dat zij richting geeft aan de ontwikkeling en inzet ervan. Niet langer volstaat het beleggen van kennis over technologische ontwikkelingen bij een enkel Kamerlid of ambtenaar. Te vaak lijken beleidsontwikkeling en de ontwikkeling van nieuwe businessmodellen plaats te vinden in verschillende universums. Nu is de tijd om het definitief te integreren in het hart van Den Haag.

Hiervoor is nodig:

9. Een **strategische Chief Technology Officer (CTO) in ieder ministerie** die functioneert als een leider van de digitale transformatie. De CTO zal aan het begin en in het centrum van de beleids- en besluitvorming van de overheid moeten staan en structureel moeten samenwerken met externe experts. De CTO zal diepgaande ervaring met technologische ontwikkelingen en vermarkting ervan mee moeten brengen en behept zijn met een startupmind. In de top-ecosystemen bestaat deze rol al langer en is geëvolueerd tot directe adviseur van de president (VS), een executive rol in het kabinet (Verenigd Koninkrijk) of een staatssecretaris voor de digitale sector (Frankrijk). Een mooie ambitie voor de toekomst.
10. **Zorg voor structurele kennisontwikkeling van politici en ambtenaren over technologische ontwikkelingen. En kennis over** het starten en laten uitgroeien van een bedrijf tot een wereldspeler door mensen uit de praktijk (zoals founders van succesvolle Nederlandse bedrijven).

De snelheid waarmee technologie zich ontwikkelt en de impact op ieders dagelijks leven en alle sectoren en beleidsterreinen, vereisen een up to date kennisniveau van alle beleidsmakers en politici. Zij moeten beschikken over actuele kennis over de laatste ontwikkelingen in tech en de impact van voorgenomen wet- en regelgeving op het opschalen van techbedrijven. Beleid dat wordt gemaakt en ingevoerd zonder afdoende kennis over de laatste technologische ontwikkelingen, oplossingen en business modellen kan leiden tot onvoorziene drempels voor de verdere ontwikkeling van techbedrijven.

Let's KickstartNL